

[SÉBASTIEN CHIÈZE] (MADRID)
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
21 DECEMBER 1672
6874A

Antwoord op Huygens' brief van 17 november 1672 (verloren).

Samenvatting: Chièze is op audiëntie geweest bij de koningin-moeder van Spanje, waar hij vanwege het succes van Willem III in de oorlog met Frankrijk met meer égarde wordt ontvangen dan eertijds.

De brief kruiste Huygens' brief aan Chièze van 27 december 1672 (**6874B**), die het antwoord was op een verloren gegane brief van Chièze van 7 december 1672. Chièze schreef opnieuw op 4 januari 1672 (**6875A**).

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 34: brief (dubbelvel, 15x21cm, abcd | -; autograaf).

Namen: Laurens Buysero; Vieri da Castiglione; Diego Duarte; Geertruida Huygens; Karel II (koning van Spanje); Maria Anna van Oostenrijk; Giambattista Pallavicino; Francisco Salinas; Gregorio María de Silva y Mendoza (hertog van de Infantado); Roberto Solaro; Gaspar de Teves y Tello de Guzmán (markies van La fuente); Willem III.

Plaatsen: Florence; Genua; Savoye; Spanje.

Titel: *De musica* (Salinas 1577).

Transcriptie

À Madrit, le 21 Decembre 1672.

Vostre lettre du 17 Novembre, ayant esté adressé à Paris, n'a peu arriver icy que quinze jours plus tard qu'elle n'avoit fait, si vous l'aviez envoyée en droit rue à Madrid, et comme les maux ne tardent pas à estre sçus, vous aurez veu, Monsieur, par ma précédente que j'avois appris desjà la perte de vostre petite fille. Et combien sensiblement j'ay esté toucher de vostre desplaisir, maintenant il n'y a plus qu'à vous laisser dans la silence et la résignation, où vous me tesmoignez estre pour ce coup de la providence, et à vous souhaiter pour le nouvel an les bénédictions que vostre vertu mérite.

Enfin, mon audience fus reiglée à Vendredy passé, 16 de ce mois. La maladie du Roy, qui avoit commencé dez le jour auparavant, fut cause que je ne vis que la Reyne. Le conducteur m'y mena, ce qui n'a pas esté une affaire d'une petite discussion et reflexion, et le Duc de l'Infantado, *Mayordomo mayor*, | b | se trouva dans la chambre de Sa Majesté pour la qualité d'extraordinaire que j'avois, et pour les pré-éminences de la souveraineté de Son Altesse Sérénissime, reconue non sans peine, et graces au tems présent. *Veni in tempore*, et à l'invitation du Marquis de la Fuente, je m'avisay de bastir une lettre, que vous trouverez dans le paquet pour Son Altesse que j'adresse à Monsieur Buysero, où vous direz peut-estre que je parle aussy affirmativement que je faisois jadis aux Douanniers de Péronne.

Quoyqu'il en soit, Monsieur, ce qu'on auroit eu peine à croire au tems passé, les armes de Son Altesse Sérénissime sont arborées dans Madrid, et son *Embaxador* y jouyt des mesmes privilèges que ceux des autres souverains. Ces gens icy sont si jaloux de leur gloire et si envieux de celle d'autrui, qu'au jugement de plus sensez, il y a autant à s'estonner de ma reception que du reffus qu'ils font aux Ducs de Savoye, de Florence et à la République de ⁹⁹Genève de les admettre à la Chapelle. | c |

Le Roy est malade de la petite vérolle, déclarée et sortie fort heureusement despuis Dimanche 18 de ce mois.

Les lettres du dernier courrier nous donnent une très-grande impatience pour celles du prochain, et je brusle du désir d'apprendre quelque succez d'esclat et de réputation pour Son Altesse, priant Dieu qu'il conserve sa personne, que chascun dit icy qu'il expose en soldat. Ses pères sont allez à la belle gloire parmy les périlz, et la providence a pris soin d'eux pour asseurer la liberté des peuples. C'est à quoy je me confie entièrement.

Vous verrez dans le mesme paquet de Monsieur Buysero de quelle manière j'ay tasché de tourner mon compliment à la Reyne, et l'accomoder au tems présent, faute de meilleure instruction.

---

99. Chièze bedoeld hier zeker Genua (= Genova), in het Frans eigenlijk Gênes..

Puisque je say le nom et les qualitez de Salinas, *nome, cognome e patria*, je l'auray, ou il sera point en Espagne.

Je suis avec respect tout ce que je dois estre,

Monsieur,

[etc.] | d |

J'adresse le présent paquet à Monsieur de Duarti pour la seurté, dans la crainte qu'on nous donne, que le commerce de lettres pour Hollande pourroit bien estre rompu.

Vertaling

Madrid, 21 december 1672.

Uw ¹⁰⁰brief van 17 november is, omdat hij geadresseerd was aan Parijs, hier pas veertien dagen later ontvangen dan het geval zou zijn geweest wanneer u hem rechtstreeks naar Madrid had gezonden, en, aangezien de slechte dingen snel bekend zijn, zult u, mijnheer, hebben bemerkt uit mijn voorgaande ¹⁰¹brief dat ik de ¹⁰²dood van uw ¹⁰³kleindochter reeds had vernomen. En hoe gevoelig ik was geraakt door uw verdriet; nu rest u niets anders dan de stilte en de berusting waarvan u blijk geeft bij deze slag van de voorzienigheid, en ik kan u voor het nieuwe jaar slechts de zegeningen wensen die uw deugdzaamheid verdient.

Mijn audiëntie was uiteindelijk vastgesteld op afgelopen vrijdag, de 16de van deze maand. De ziekte van de ¹⁰⁴koning, die de daaraan voorafgaande dag was begonnen, was er de reden van dat ik alleen de ¹⁰⁵koningin[-moeder] heb ontmoet. De begeleider bracht mij erheen, hetgeen een zaak van niet weinig discussie en overweging was, en de ¹⁰⁶hertog van de ¹⁰⁷Infantado, ^{└de opperhofmeester,┘} bevond zich in het vertrek van Hare Majesteit, omwille van de status van buitengewone [gezant] die ik heb, zowel vanwege de hoge status van de soevereiniteit van Zijne Doorluchtige ¹⁰⁸Hoogheid, welke hier niet zonder moeite wordt erkend, als vanwege het huidige tijdsgewricht. ^{└Ik kwam op tijd,┘} en had besloten, daartoe genodigd door de ¹⁰⁹markies van la Fuente, een brief op te stellen, die u zult aantreffen in de zending voor Zijne ¹¹⁰Hoogheid, die ik adresseer aan de heer [Laurens] Buysero, waarvan u misschien zult zeggen dat ik even onomwonden spreek als vroeger tegen de douaniers van Péronne.

Hoe het ook zij, mijnheer, en hoe moeilijk men het vroeger zou hebben geloofd: de wapens van Zijne Doorluchtige Hoogheid zijn in Madrid geplant, en zijn ^{└ambassadeur┘} geniet dezelfde voorrechten als die van andere staatshoofden. Die mensen hier zijn zo gebrand op hun roem en zo jaloers op die van anderen, dat naar het oordeel van de verstandigsten er evenveel reden is zich te verbazen over mijn ontvangst als over de

---

100. Huygens aan Chièze, 17 november 1672 (verloren).

101. Chièze aan Huygens, 7 december 1672 (verloren).

102. Geertruida Doublet stierf op 11 november 1672.

103. Geertruida Doublet.

104. Karel II.

105. Maria Anna van Oostenrijk.

106. Gregorio María de Silva y Mendoza (1649-1693).

107. Hertog van de Infantado (Duque del Infantado) was een speciale titel, gegeven aan één van Gregorio María's voorouders. Het woord Infantado (analoog aan het Franse Dauphiné) heeft betrekking op bepaalde bezittingen die normaliter toevallen aan de Spaanse kroonprins.

108. Willem III.

109. Gaspar de Teves y Tello de Guzmán, markies van La Fuente.

110. Willem III.

weigering die [vertegenwoordigers van] de hertogen van ¹¹¹Savoye en ¹¹²Florence en van de ¹¹³Republiek Genua ten deel viel om te worden toegelaten tot de Kapel.

Bij de koning zijn waterpokken vastgesteld, aangekondigd en gelukkig verdwenen sinds zondag de 18de van deze maand.

De brieven van de laatste post maken ons zeer nieuwsgierig naar die van de volgende, en ik brand van verlangen om een of ander doorslaand en reputatie-vestigend succes van Zijne Hoogheid te vernemen, terwijl ik Gode bid dat Hij zijn persoon bewaart, waarvan eenieder hier zegt dat hij deze als soldaat blootstelt aan gevaar. Zijn vaderen hebben veel glorie verzameld te midden van gevaren en de voorzienigheid heeft zich over hen ontfermd om de vrijheid van de volkeren veilig te stellen. Ik verlaat mij daarop volledig.

U zult uit dezelfde zending aan de heer Buysero vernemen hoe ik heb getracht mijn eerbetoon aan de koningin te formuleren en dit aan te passen aan de huidige tijd, bij gebrek aan betere instructie.

Omdat ik de naam en hoedanigheden van [Francisco] Salinas ken, ^Lnaam, voornaam en herkomst,^J zal ik het ¹¹⁴boek vinden, of het is in het geheel niet in Spanje.

Ik ben met eerbied wat ik verschuldigd ben te zijn,

mijnheer,

[enz.]

Ik adresseer de zending in kwestie voor alle zekerheid aan de heer [Diego] Duarte, omdat men ons doet vrezen dat de postdienst naar Holland zou kunnen zijn verbroken.

---

111. Fra Roberto Solaro.

112. Vieri cavaliere da Castiglione.

113. Giambattista Pallavicino.

114. Francisco Salinas, *De musicâ libri VII* (Salamanca 1577).